

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discvrsvs XXI. De Sociis, qui alios ad peccandum inducerunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45964](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45964)

tur pro peccatoribus, sed ad Fidei lumen, Proximi censeantur, seu quod idem est, res quædam DEI propria, à Deo singulari studio protecta, mitâ providentiâ pasta, & velut à matre in sinu gestata. *Qui portamini à meo* *uero, & gestamini à mea vulva.* Hac ratione insignis illa Victoria difficilis non accidet, quâ vincitur in bono malum, Victoria, in qua nemo quid-

3f. 46. 3.

quam perdit, omnes lucratur. *Victor triumphat; Victor in triumpho non ducitur. Vince in bono malum.* Hanc ego vobis victoriam ex animo precor; Ut nunc per Christum, & Christo vincentes, cum Christo aliquando triumphare mereamini, ut lati concinere; *Deo gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum Iesum Christum.*

DISCURSUS XXI.

De Sociis, qui alios ad peccandum inducunt.

I Ehemens aliqua passio ita quandoque excæcat, ut cum alium ad exitium pertrahit, interitum proprium sæpenumero non attendat, aut videat. In India serpens est, Elephanto infensissimus, quem etiam hac fraude circumvenit ac enecat. Inprimis ejus sese pedibus circumvolvitur, & antequam Elephas se spiritus istis possit evolvere, lethali circa pectus vulnere sauciatur. Verùm fraus hæc plerumque in auctorem recidit. *Hæphis enim ita saucius illico in terram concidit, & casu suo, gravissimòque pondere Serpenti, à quo vulnus accepit, caput elidit, & vitam sine remedio eripit.* Quid dici similis posset de pravis Sociis? Illà ipsâ ruinâ involvuntur, quam alijs moliti sunt, & ubi complures ad Infernum animas præmiserunt, ipsi sequuntur; alias autè post se eodem per-

trahunt. Quapropter hodie hæc summi momenti veritatem expendimus, quanto studio pravum consortium sit devitandum, tum proprium damnum illud, quod Socij pravi alij inferunt, tum quod ipsi sibi. *Qui qui alios ope fraternæ Correctionis à malo nescit retrahere, qui Correctionis illius finis est, cavere saltem debet, ne Scandalo, quod Correctioni vel maximè oppositum est, alios ad peccandum inducat.*

I.

II. Verùm ut intelligamus, quanam scandalosi & exempli pravitate nocentes Socij sint, nôsse prius debemus, quid sit Scandalum. Scandalum dare, aliud nihil est, quàm dare occasionem, quâ alter ad peccandum inducatur. Hujusmodi autem occasio duobus dari modis potest; directe, vel indirectè. Directè quando malis suggestionibus Proximi ruina Spiritualis intenditur: indirectè, cum

cum hujusmodi rursus quidem non intenditur, ex verbis tamen nostris, aut actionibus quibusdam facile praevidetur securus; & tamen, nullam justitiam de causâ, non impeditur. Hodie non agam, nisi de illis Sociis, qui directè scandalum præbent; ut sunt illi, qui primi sunt generis. Et ut clarius pateat, quantum iniquissimi hi Socii Animabus hominum stragem inferant, arma in conspectum proferam, quibus utuntur; suntque triplicis generis, singula ad lædendum potentissima; nimirum: Exempli pravitas; prava consilia; & apertus virtutis contemptus. Et hæc sunt ternæ virulentiorum istorum Scorpionum chelæ: quo nomine etiam Sacre Paginæ Seditores designant; *Subversores sunt eorum, & cum Scorpionibus habitant.* Primò i aque pravum Exemplum expendamus, quæ velut prima chela est, quæ feriunt.

III, Res facillima, quam præstare al quis truncus potest, est, pati se secundo flumine ferri. Sic res longè facillima est, quam præstare animus debilis & infirmus potest, pati se aliorum exemplo duci: hac enim ratione magnâ se molestiâ exonerat, quam in operando haberet, si agendi causas ac momenta examinare ipse ac ponderare deberet. *Imitari infirmum est hominibus à pueris, & in hoc differunt à cæteris animalibus.* Et ars hæc juxta aiterius ideam acu pingendi, (quam inde à teneris discimus) multo evadit facillior, in vitiorum quam virtutum imitatione, ob naturæ nostræ corruptionem, quæ congenita qua-

dam viam mole magis deorsum fertur. Hinc colligite, quanta quâque gravia mala ex malorum Sociorum multitudine, eorumque pessimis exemplis in rempublicam humanam reducantur! O quot hominibus id, quod Zachæo accidit, qui quò corporis staturâ minor erat, eò magis à numerosa turba oppressus, non tantum ab adeundo Servatore, quod in votis habebat, prohibebatur, sed à videntibus quoque! *Querebat videre Iesum, & Luc. 19. non poterat præ turba, quia staturâ pusillus erat.* Non paucæ sunt hujus sortis puellæ, quæ periculis nimis liberæ conversationis agnitis libenter Amos suos deferrent, atque ab oblectamentis, choreis, visitationibus, impetivis vigilijs, & amoribus se abstraherent, ut eò melius Christianæ se devotioni impenderent; sed turbas eas retrahit, quò minus ad Christum pertingant; imò ne vel à longè eum contueantur, impedit. Anadvertunt istæ, alias ejusdem secum ætatis rarè admodum ad Sacram Synaxin accedere, in Templo amatorijs obrutibus distineri, liberè, nullo respectu, cum vicinioribus confabulari, remotioribus annuendo, subridendo, sese inclinando respondere; & sic paulatim etiam ipsæ nullum ob hujusmodi levitates remorsum sentiunt, eamque pecuniam pro bona habent, quæ in continuo commercio est; licitum arbitrantur, quod nemo non facit. Quare Zachæum imitari oporteret, & in arborem ascendere, semitamque hanc petulantis turbæ transcendere, suæ salutis, non aliorum vitæ rationem

O o ; nem

VEGNERI
NO Christianus

nem habere. Inter mille flumina, quæ in mare illapsa omne maris vitium contrahunt, dum eodem permiscuntur, unus est Alphæus, qui sine ulla commixtione salvas pelagi undas illibatus pertransit, & suam retinet dulcedinem. Non nego itaque, quod Animæ quedam ita sint perfectæ, ut scandalum non patiantur: *Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum.* Istæ enim non attendunt, quid alij faciant; sed quid face-re deceat. Scandalo solæ imperfectæ animæ sunt obnoxie, atque idcirco à Christo parvulæ vocantur. *Nota, quod, qui scandalizatur, Parvulus est,* ait S. Hieronymus, *Majores enim scandala non recipiunt.* Verùm ex hoc ipso certissimo colligitur, quanto plures sint animæ, quæ omni scandalo succumbunt, quàm illæ, quæ inconcussæ persistant: *Quasi greges, Parvuli eorum.*

IV. Parùm itaque supra dixi, cum asserui, Exempla multitudinis in unius Animæ exitium cedere. Debebam dicere, exempla etiam unius animæ; integræ quandoque multitudi- ni interitum asserere. Solent nonnunquam Senes nostri dicere: ante hac non ita vivebatur, non tot lites ac jurgia audiebantur; non tam sine verecundia illicitis amoribus indulgebatur; Juvenes Majoribus suis reverentiam exhibebant longè majorem, multoque erant modestiores. Ecplanè verum dicunt; at nihil proficiunt, cum non exquiritant perversionis hujus originem ac causas. In has si inquirerent, haud dubiè reperirent, hanc

quantumvis maximam morum corruptionem non nisi ab unico quandoque homine, seu fonte promanasse. Juvenis unus protervus & impudens, cum palam dissolutè ausus est vivere, innumeris alijs, qui modo eum sine fræno imitantur, viam stravit. *For- mæ una matrimonio juncta, que Meretricis instar vivere non erubuit, alijs etiam Matronis verecundiam ademit.* Puella una, quæ apertè pectore & brachijs mediam partem denudatis in Ecclesia comparuit, suo exemplo effecit, ut jam tot nutrices, quot puellas in Templo videre tibi videaris; & cum ad Altare Divinum Epulum recepturæ veniunt, credas ad furnum accedere, ut isthoc habitu penem coquendum in illius mittant, Paterfamilias aliquis, audiit in terris alienis iratum quempiam Sacrosanctum Dei nomen maledictis ac blasphemijs proterindere; ad suos rediens infernale hoc idioma secum attulit, & liberis suis ut hæreditatem reliquit: hi in totam latè viciniam propagaverunt. Utinam non ita esset! Facile nimis addiscitur, quod malis exemplis docetur. *Cito malis discibus errant:* ait S. Ambrosius. Quæ etiam causa est, propter quam Cacodæmon ita omnino studio conatur malè facta propagare; eum in finem mira homines curiositate stimulari do, quæ ea exquirant, exquisita modò ad hunc, modò illum deferant, ut hac ratione in publicum emanent. Vult scilicet Orcinus hostis & insatiabili cupiditate desiderat, ut omne peccatum fiat insuper scandalum, & omnis febris in contagio-

Psalm.
118.

S. Thom.
2. 2. q.
43. a. 5.

Job.
21.
11.

gionem degeneret. Peccatum, quod in arcano est, soli nocet peccantis; cum autem publicatur, etiam Innocentibus; eosque disponit ad peccandum, dum timorem illis tollit, quo primi esse & digito monstrari verebantur; *In populo magno non agnoscat.* Et ideo, quanto pejus est fontem quendam publicum veneno inficere, quam pureum unius domus, tanto Cacodæmoni quaestuosius est, scelera ex occultis fieri publica & manifesta.

V. Altera chela istorum Scorpionum, seu malorum Sociorum, verba sunt, quibus stragem, quam malis exemplis intulerunt, geminant. *Corrumpant mores bonos colloquia prava*, ait Apostolus. Siquidem omnino universalis morum corruptio nulli magis causæ, quam pravis colloquijs tribui potest. Valent quidem exempla plurimum, & id, quod persuadent, cordibus imprimunt vehementer; suar tamen instar literarum solâ Typographi manu excusarum; at ubi exemplis prava etiam colloquia junguntur, literarum instar sunt, gravi præcio expressarum. Nonnunquam igitur pestifera hæ linguæ bonum impediunt, aliâs malum persuadent; ex quibus quid altero sic sceleratius, non facile dixerim. Miser ille Cæcus, audiens, quod Jesus transiret, id unum agebat, ut magnis clamoribus, à sua cæcitate liberari peteret. Illi autem, qui circumstabant, non modo preces ejus suis quoque clamoribus non adjuvabant, ac pro ipso intercedebant, sed *increpabant eum, ut ta-*

ceret. Ecce! quàm res hæc quotidie etiamnum contingat. Vult quandoque Anima quædam, diutinæ suæ cæcitatæ conscientia, oculos tandem aperire, & in hunc finem domi, vel in Ecclesia prolixioribus Deum precibus interpellat. Observant hoc alij, murmurant, & pro eo quod animare deberent, objurgant: abistat modò, & more antiquo vitam ducere perseveret, novitatem proscribat, & precum gratiâ laborem ne intermittat. *Increpabant eum, ut taceret.* Statim incipiunt, velut Promissæ Terræ exploratores, exaggerare ingentes difficultates, quæ se obijciunt, & hostium robur, quod perfringendum occurrit. Et: non perdurabis, inquiunt, in ista tua modesta vivendi ratione; tuis toties repetitis Confessionibus non nisi scrupulos in animo excitabis & angores; familiam largis hisce elemosynis ad egestatem perduces; quid cogitas? an non & nos salutem cordi habemus? habemus, & tamen utimur tempore. Ita illi; & hac sua loquendi pervertitate ex domesticis sunt inimici omnium pessimi: *Inimici hominis domestici ejus.* Aded, ut, quemadmodum Perdix, cum ovis incubat, neminem ita, ut marem, ea celat; ne scilicet frangat, dum ludibundus femellam exagitat; eadem ratione Animus ad seriâ conversus, neminem magis sua bona opera ac intentiones celare debet, quam Socios suos, qui eas disturbare omni modo allaborabunt, ut ad solitos eum jocos, nugas & ineptias abstrahant.

VI. Nocentiores tamen adhuc

eva-

VEGNERI
NO CHRISTIANUS

Matth.
10. 36.

Arist.
hist.

Anim.
1. 9. 8.

Matth.
9. 13.

evadunt linguæ iste scandalosæ, quando etiam malum suadent. Qui his vicinus agit, causam habet identidem gemendi cum Propheta. *Va mihi! Va mihi!* siquidem in medio populi, polluta labia habentis, ego habeo.

Isa. 6. 5.

Quis eorum insultibus resistet, cum cœperint dicere, peccata impudicitæ inter omnia hominum peccata esse minima; hisce Deum compati? Cœlura in Christanorum gratiam, non in Turcarum esse conditum, aut neminem, aut omnes fore salvos? Res prodigio similis videtur, quod Adam, tantâ vir sapientiâ, naturâ & indole tam compositâ, & parere promptâ, tantis Gratiæ donis instructus, memoriâ denique recentis mandati, ac mirarum gravissimarum communitus, veritum tamen pomum degustare præsumperit. *Potest aliquis gustare, quod gustatum affert mortem?* Verùm ne miremini, ajunt præclarissimi quique Interpretes, exemplum verbis uxoris roboratum, eum Adamo impulsu impressit, ut præceps abiret.

Job. 6. 7.

Dicebat mulier; tamen & ego comedi; si me amas, mecum comedere cur recusas? Aut ambo moriemur, aut nullas. Et quæso ubi mortis aliquod indicium? mandatum ego transgressa sum, & vivo. Quæ colloquia tam fuere potentia ad evertendum Adami pectus, ut cum omni sua Sapientiâ, Scientiâ, & Gratiâ succubuerit. Atque hæc sunt prava colloquia malorum Sodalium, qui Dei justitiam omni ex parte extenuant, peccati malitiam elevant, & in se ipsi

Cajet. in

Gen. 5.

Thom. 2.

2. q. 163.

n. 4. C.

quasi innoxiam ostentant, quia ne dum debitâ poenâ vindicantam.

VII. Quod si impiorum consilio usque adeo miserè sapientes illi succumbunt, qui solis exemplis non expugnarentur, facile inde colligemus, quid miseris Javenibus, & dicam melius Pueris, futurum sit: nec enim aliquid magis, quàm teneræ & innocenti utriusque sexûs ætatuæ pessimum hoc hominum genus insidiatur; eo sermo modo, quo foetidissimæ capræ, cum ad pascua educuntur, germina teneriora, majori aviditate & appetentia decerpunt. Equidem magno Dei auxilio opus est, quo ætas hæc tenera ac improvida immunis evadat, ne vel in Socios incidat, qui in transversum agant, aut si incidat, in transversum agi se non patiat; tantò magis, cum non unus, aut alter hujusmodi pestilens scorpio timeri debeat, sed tota Provincia quàm plurimi sunt disseminati: cum Scorpionibus habitas: & tot miseræ animulæ eorum inter chelæ mala inquam exempla, & pejora consilia, perpetuò sunt constitutæ.

VIII. Nullum tamen majus damnatum, quàm aperto virtutis contemptu inferunt, qui jure merito extrema Scorpionum horum infernalium partu seu caudia dici potest, tanquam duabus jam dictis chelis longè nocentior (quamvis & illæ fati sint pestifera) atque damnosior. Ultimus insidius, quo Cacodæmon ad impugandum S. Jobum usus est, fuit lingua Uxoris, quæ contemptu in Maritum fuit armata. Hæc, audacissima femina Ma-

riti sui virtutem, simplicitatem appellavit, ac stultitiam, eumque instigavit, ut malediceret Deo, & ita moreretur, ac immensissimis se doloribus eximeret: *Adhuc tu permanes in simplicitate tua? benedic Deo, & morere.* Et quamvis hic Dæmonis conatus in iritum cesserit, quia vir sanctissimus cor inexpugnabile opposuit ac ere fufum, plurimum tamen apud Christianos, & quotidie promovet, utpote quorum non pauci aut cerâ, aut cerâ sunt molliores. Quando mali Socij bonæ vitæ homines subsannant, cum appellare incipiunt, Devotulos, Sanctorum simias, quotquot non perficiâ fronte, ut ipsi sunt; cum eos stolones, aut fungos palàm proclamare ceperint, cum ut Rusticos, Hypocritas, inurbanos traducere, quotquot eorum votis non obsecundant, miro sanè mirius sit, si Juvenes firmo pede consistant. Subinde dicere solemus, Ecclesiam Dei nunc pace frui ac tranquillitate; non infesturâ Tyrannis; Persecutores verfos esse in Cultores, Ofores in Subditos, Oppressores in Nutricios, juxta illud Propheta: *Et adorabunt vestigia peccatorum tuorum omnes, qui detrahebant tibi.* Neque ego pulcherrimæ huic veritati contradico, sed ex animo applaudo. Plurimum tamen lætitiâ hanc immittit & conturbat gaudium Ecclesie Dei honorumque omnium, quod videre cogamur, Persecutores, re ipsa non sublato, sed tantum mutatos esse: cum ipsi Christiani Christianorum Persecutores evadant, & qui strictissimam Deo fidelitatem jur-

rârunt in Baptismo, ij inquam ipsum bellum inferant, aded ut verissimè Ecclesia possit dicere cum S. Bernardo: *Ecce in pace amaritudo mea amarissima;* Siquidem persecutiones, quas Ethnici moverunt, ad Fidei propagationem faciebant; illæ autem, quas molliuntur Christiani, ad eam evertebant servium. Id quod Christus confirmat: *Va mundo à scandalis!* expendens immanem ruinam, quam nullo non tempore homines scandalosi inferent. Non dixit: *Va mundo à bellis!* nec: *Va mundo à peste,* ab annonæ caritate, ab inimicis, qui ferro & igne Fidem illam, quam è Cælo in terram detuli, tantis laboribus disseminavi, ipso meo Sanguine irrigavi, persecuentur. Solum dixit: *Va mundo à scandalis!* quia omnia denique mala alia Cælum Ineolis replent; cum scandala non nisi infernum Damnatis reddant frequentem. *Va mundo à scandalis.*

II.

IX. Sed non minus etiam væ hominibus scandalosis! *Va homini illi per quem scandalum venit!* quæ est altera discutus nostri pars. Scorpj, utut habeant virus nobis noxium, sibi non habent. Illud ipsum enim, quod alijs mortem affert, ijs cedit in alimentum. Non ita se res habet cum malis Socijs. Hi enim nulli damnum inferunt, quin sibi prius exitium afferant. Quod ingens malum, quo scandalorum authores se ipsos perdunt, ut probè intelligamus, duo observare juvat; officium nimirum, quod Sodales improbi omnes invadunt,

Pp dunt,

SEGNERI
NO CHRISTIANUS

dant, & intentionem, quâ illud exercent.

X. Et primùm quidem Officium illorum non est aliud, quàm Locum tenentis Diaboli, & Vicarij in munere subversoris. Cùm Pharao Rex timore cepit concuti, ne Hebræi ingenti numero multiplicati in Regnum suum insurgerent, aut eo excederent, innumeros Præfectos constituit, qui tanquam Regis vices tenentes, nunquam ab eorum lateribus abscederent, & semper occupatos indignis laboribus distinerent, luto scilicet in lateres cogendo: *Proposuit eis Magistros operum, ut affligerent eos oneribus.* Ecce Sygiæ Politicæ prototypon! timet Lucifer, ne Christiani memores Terræ Sanctæ Cælestis illis promissæ, si Evangelicæ doctrinæ adhæreant, infame denique jugum excutiant, quod crudelissimus ipse tyrannus eis imponit, dum non nisi ad tractandum lutum pecuniarum, honoris & carnis compellit; æquissimam fugam impediturus, pravos sibi Socios substituit, qui tanquam præfecti tam luculenti laboris eorum semper lateri assistant, quotquot virtuti student, & pessimis exemplis, persuasionibus, pollicitationibus, minis, dicerijs, derisionibus nullam quietis partem illis concedant, sed uno scelere perfecto, illico ad aliud, idque deterius absque ulla interpolatione inducant.

XI. Imò parùm adhuc dixi, quòd pravum Sodalem Diaboli Vicarium compellatim; ipsam revera Diabolum, & non tantùm ejus vices agentem appellare debuissim. Hoc eum

nomine Christus designat. Verbum omnium maxime horrificum, quod unquam Christi ore prodijt, cum vitia reprehendit, fuit illud, quo Petrum Sathanam vocavit, illâ occasione, quâ Sanctus Apostolus naturalis illa sua pietate, quâ in dilectissimum Magistrum suum ferebatur, et mortem in Cruce subeundum distulit. *Vade post me Sathana, scandalum mihi,* ut qui me ab Opere, quo potest homines natos majus nullum gessum est, patrandò abducere laborat, morte inquam pro hominibus subeunda. Ex quo duo maximi momenti capita considerate, ut pessimam pravæ Societatis officium intelligat, quo innumeri homines totidem Diaboli incarnati evadunt. Primum est, quòd Christus semper carissimum fuerit in reprehendis vitijs, Judæ licet verè esset proditor & latro, Ananiam tamen non tulit. *Anice, ad quæ venisti?* Herodes Tyrannus, Adultus, incestuosus, Crudelis, Homicida, non alio, quàm Vulpis tantùm vocabatur fuit compellatus; *Ne & dicitur Pharisæi.* Et quia Pharisæorum fastus rebatur etiam publicè humiliari, Christo Serpentes vocabantur; *Serpentes & Genimina viperarum;* & summum denique eo progressus est, quod quadam vice filios Diaboli nuncupavit: *Vos ex parte Diaboli estis,* eò quòd Dæmonem moribus æmularentur, quemadmodum filius refert patrem. Hoc autem loco Christus cum S. Petro non eadem utitur cautela, illamque non Diabolum tantùm, sed certum Diabolorum maximum, qui est

Exod. 1.
12.

S. Thom.
2. 2. ad 2.
q. 4. 5.
ad 1.
Matt. 16.
27.
Matt.
4. 9.

Sathanas, appellat. *Vade post me Sathana*, & rationem, ob quam eò usque in ipso vituperando progrediatur, affert scandalum: *Scandalum es mihi*. Alterum caput consideratione dignum est, quòd verba Petri (ita pronuntiantes S. Thomà, postquam rem ad amissim Theologicam examinavit) propriè non fuerint scandalosa: *Scandalum tibi largè ponitur pro qualibet impedimento*; quia erant verba à Petro homine recto prolata animo minime malo; nec ad malum inducebant, sed solum id, quod Personæ Divinæ decentius videbatur, proponebant; ut scilicet majorem sui, tanquæ dignitatis rationem haberet. Unde factum, ut Christus quamlibet iratus, si verba ritè expendantur, non aunderet Petro dicere: *Scandalum mihi præbes*, sed tantum: *Scandalum mihi es*; quia Petrus verbis illis suis majoreteneri animi sensu, quam prudentià prolata scandalum solum materiale, non deliberatum, ac ex ignorantia dabat, & in hoc etiam majorem culpam non contrahebat, quam quòd ostenderet, plus humana quam Divina se sapere. *Non sapis ea, quæ Dei sunt, sed quæ hominum*. Et tamen Christus nulla tali excusatione admissa liberè Petro nomen Sathanæ imponit, eadem prorsus linguà, quàm eum paulò antè Beatum pronuntiavit: *Beatus es Simon Bariona*: & ad umbram illam Scandali, quam in illo animadvertit, à se repellit iisdem modis, quibus Luciferum in deserto tentantem rejecit: *Vade Sathana, vade, vade*. Quam ergo nomenclaturam co-

ram Deo merebitur, & quo in gradu reperietur, qui ex nostro numero Scandalo vero, intento, certo ac evidente, non præcipiti impetu, sed malitià; non sine bono, sed diabolico facit quantum potest, ut homines probos avertat à semita virtutis, imò in omne malum præcipites agat docendo, insinuando, quin & cohonestando, cum dicto: peccatum non esse, aliter fieri, aliter vitam duci non posse, non cum in finem creatum esse hominem, ut solus sit? Cerrè satis non erit hujusmodi homines Cacodæmonis nomine compellare, sed dici oportebit, omnibus eos Dæmonibus esse deteriores: *Sunt Synagoga Sathana*: quia Sathanæ scholam illam propagant, quæ ipsis opem non conferentibus pridem desisset.

XII. Revera nullum toto Inferni barathro Cacodæmonè reperire erit, qui pravo nobis exemplo ipse præverit, ipse per se nobis fuerit offendiculo, Nemo vestrum poterit dicere: Diabolus suo me alloquio tale scelus docuit: cum linguam non habeat, & ideo vobiscum loqui non possit, nisi illo vellet ad vos modo loqui, quo in Mundi exordio locutus est, linguà à serpente mutuo acceptà. At verò an negare id ipsum poteritis de Socijs vestris, quòd suis vos alloquijs flagitia non docuerint? Beatos vos, si negare potestis: forsitan in hanc usque horam non didicissetis. Sed ne utiquam id mihi persuaderi patior. Ac proinde luce meridiana clariùs apparet, pravo Sodales ipso Cacodæmone multò esse pejores, quem iniquitate non tantum

EGNERI
NO CRISTIANUS

Ioan. 8.
44.

exæquant, sed nocendi etiam efficaciam longè exuperant. *Desideria ejus vultis perficere*, Christi verba sunt, & illud malum, quod ille animabus inferre desiderat, neque tamen potest, vos illius loco Scandalis vestris executioni mandatis. Ex hoc fit tantò certius, quantò minus apparet. Inter omnes lupos quis demum esset, qui majorem ovibus stragem inferret? ille certe, qui formam canis pecuarij nõset induere. Oves ipsæ non eum fugerent, sed ad eum confugerent. Canes cæteri non abigerent moribus, sed ad consortium admitterent; ipsi Pastores panem pro baculo portigerent. Hujusmodi lupo est quis Sodalis pravus. Non est Diabolus solum, hoc enim minus foret malum, sed est Diabolus personatus, adeoque talis, cui similem in tota reperire non est Abyssus. Unde licet plurimum noceat, quia tamen incognitus venit, fores ei patent, Puella eum læta excipit, & manu ducit, salutem blandissimè Mater, ac dolorem ex raro ejus adventu contestatur. Paterfamilias ut Amicum ad cænam invitat, omnemque ei humanitatem exhibet, quem tanquam proditorum gravissimis verbis abigere & procul habere oportebat. An non ita est? Si Cacodæmones specie & figurâ, quæ revera sunt, se vobis aspectabiles præberent, quid denique mali inferrent Animæ vestræ? ad Ecclesiam illuc confugeretis, ad Tribunal Pœnitentiæ curreretis, & Cruci affixi Dei Simulachro armati, animatique ab Animarum Pastoribus, etiam provocare auderetis. Possent illi quidem pre-

cibus ad peccandum vos allicere, possent blanditijs, & minis demerere vos autem omnem ipsi fidem abrogeretis, & sic omnem illorum audiam infringeretis, ac irritam redderetis. O igitur Diabolos & Diaboli peiores malos Socios! si quidem Jovennium vultum mentiri, venustâ formâ malâ atrocitatem & omni periculi timorem obtegunt; non jam Cacodæmones, sed Amantes appellantur, respiciuntur vel in Templis, invitantur ad aedes, & una familias filia alteri amantem invidet, & in sui amorem pellere studet.

XIII. Hujusmodi igitur efficiendum, quale Tentatoris est, deterrimum utique, poteritne ita unquam succedere, quin denique majus tentent, & ad tantam malitiæ voraginem indocendum inde accrescat, qui à n tentant, qui quandoque ex humana solet fragilitate everti? Scandalum, mihi credite, quò animæ studiosè ad exitum pertrahuntur, scilicet bonum diluendo, malum docendo, ad illud stimulando & exhortando, tantum tam grave peccatum est, ut non veniam dicere, nullo illud tempore remitti & veniam obtinere. Ipsum DEUM docentem audite: *Super tribus sceleribus filiorum Ammon, & super quatuor non convertam eum, eò quòd dissecerunt prægnantes Galaad, ad diluendum terminum suum.* Condonabo, ait, iniquitatem Populi mei alia peccata, & numero & gravitate subinde suâ majora; hoc autem non remittam, Quinam verò isti sunt, Politici usque adeò crudeliter qui desiderio finium suorum lætæ-

preferendum succens ad id sceleris devenerunt? Mali Socij sunt, qui ut sine omni cura me úque, sine pudore ac verecundia addant flagitijs flagitia, & identidem vesane suae libidini novam materiam inveniunt, ipsam non raro matrem eam factu necare non timent; non inquam, dubitant, Animam in peccatum praecipite in agere, & omne illud bonum, quod meare praesaeperat, & suo tempore in lucem editura erat, si in Innocentia perstitisset, intervertere.

XIV. Ethic inusitatus rigor, quo Deus praesae omnibus peccatoribus Scandalosos plectere vult, longè adhuc melius apparebit, si finem expendertis, quo pravi Socij munus illud, Diabolum scilicet humaná formá repraesentandi, in se suscipiunt. Eventim recta in Deum infurgunt, capti: que capiti, ut dicitur, opponunt, dum omnia Dei consilia & intentiones evertere moluntur, ut de ijs Propheta possit dicere: *Qua perfecisti, destruxerunt.* Tu ó Deus, moidendo animas tibi vindicasti, & pro animabus temetipsum expendisti, ipsi verò te Animabus, & Animas tibi rapere al-laborant.

XV. Ergóne Seductor omnibus ingenij viribus, omnibus artibus ed collimat, ut animas Christo eripiat? Vos pane uno animam aestimare solitis: *Pretium scorti vix est unius panis.* Imò nec toto quandoque pane opus est, adedó vili in terris pretio Animae habentur. At unam ejusmodi Animam, quam tam parvi aestimatis, in balancem Crucis Christi ponite, quae

errori obnoxia non est, & tum primùm ignorantiam ac deceptione vestram comperietis; tanti enim valoris ac ponderis est quævis Anima, quanti vita illius Dei, qui eam pretio vitae suae comparavit. *Transisse ipsum vi-deo in pretium meum,* exclamat attonitus Eusebius. Et Animam, quæ tanto pretio Servatori stetit, omni vos contentione ex ejus manibus extorqueat nitimini? tam impudens, sacrilegumque furtum non horretis? imò quasi de re optime peractâ vobismet-ipsis gratulamini? *Va homini illi! Va homini illi! per quem scandalum venit!* Si humaná Animam non nisi industriâ & arte Deus comparasset, nec illam sudotibus, Sanguine, & atrocissimâ Morre, inter duos latrones obitâ, redemisset, deberetis tamen ad atrocissimam hanc rapinam horrore percellis; postquam autem tanto constitit, ridetis? Referunt, Albertum Magnum miro rotarum artificio statuas instruxisse, ut se ipsam moveret, imò voces quasdam articulatas ederet, quæ accedenti horrorem incenterent, Con-tigit, ut in id conclave S. Thomae Alberti tum Discipulus ingrederetur, Magistri sui laborem & artificio penitus ignorans; cum ad motus & horrificam statuas murmur suspicari cepit & dubitare, an non diabolice praestigia subessent; undeeam magno animo aggressus etiam confregit, nec errorem suum antè dedidit, quàm Albertus ad conclave reversus exclamaret: *Fili quid fecisti? triginta annorum laborem unâ horâ perdidisti.* Nilominus tamen statua isthæc non

REGNERI
NO CRISTIANUS

nisi industriâ & artis inventione suo Authori stetit. Quid non dixisset, si eam vitâ suâ comparâset? Hoc ipsum, & quidem multò iustius, & causâ immensum quantum æquiore uni cuiuspiam vestrum Servator dicit, non jam animo ad tolerandum porro & concedendam veniam parato, sed ad iustissimam iram concitato, cum non multo abhinc tempore ad ejus tribunal judicandus sistetur. Perdidisti, inquiet, Animam, pro qua non laboravi tantum, sed triginta tribus annis etiam passus sum: pro illa carnem humanam assumpsi, & cum Dominus essem, servum indui: pro illa paupere in tugurio natus sum; in officina fabri plures annos vitam absconditam duxi: pro illa tot & tot passus feci, conciones coëgi, jejunia toleravi, sudores profudi, opprobria sustinui, calumnias infamissimas audivi, & mortem denique mille mortibus truculentior in Cruce obij: Tu autem pro oblectatione momentanea, & belluina libidine eam mihi sustulisti? O te Proditorem! Et peribis infirmus, propter quem Christus mortuus est?

1. Cor. 8.
11.

XVI. Atque hæc tanto magis, quod Christo lucrum animæ non emptio tantum fuerit, sed partus; ex quo capite ejusdem jactura longè gravior evadit. Reginam quandam animo concipite, quæ novem mensium doloribus, & gravi onere filium utero circumtulit, ac demum elapso hoc tempore majores inter cruciatus in lucem edidit. Si post partum, cum onere levata & prolem ad Regni colu-

men enixa jam respicit, cum Rex maritus in gratulationes effunditur, cum Aula universa festo campanarum, tympanorum ac tubarum sonitu & antiphonis ignibus gaudium contestatur, si inquam illo ipso temporis articulo ante oculos Matris Nutrix infancie regium ex incuria in terram cadere permittat, quanta esset subditorum perturbatio ad feralem hunc nuntium, quis dolor Patris, quæ Matris, sumptum casum spectantis, angustia? Quid si non incuria, sed darâ operâ Nutrix isthæc eum è fenestra præcipitaret? quis horrorem satis explicet? quis penam statuat parricidæ? & tamen factum hoc dirissimum umbra est huius, quo de loquimur. Propheta Jeremias Christum Crucis afflictum Matris instar inter mille dolores parturientis nobis proponit: *vidi, ait, omnis vi-* *manum super lumbum suum quasi parturientis: ubi Christum nomine omnis viri intellexit, scilicet, quia omnium hominum caput, Redemptor, & Regenerator est, qui pro omnibus & loco omnium accipitur; & dicit: hunc hominem se vidisse cum manibus super lumbos inter gemitus & clamores, quasi in partu dolorosissimo constitutum, Et revera tunc genuit Ecclesiam cum animabus, quibus conficitur, quando emissa magna voce exprobravit.* Unde S. Augustinus eleganter Crucem appellavit: *Thalamus parturientis.* Jam cum ex partu tam dolorifero, non per novem tantum menses gestato, sed per annos triginta tres formato in lucem tandem prodit Anima hæres Regni cælorum: cum festum diem agit ipsam

ipsum Coelum cum universis suis In-
colis; ipse etiam Pater aeternus cum
unigenito Filio suo sibi gratulatur, &
Filius omnes suos inexplicabiles cru-
ciatus ut bene & cum fructu exantla-
tos astringat; En, Homo unus scelerat-
us, qui amicum expansis brachijs
mentitus, innocentem animulam
blanditijs, osculis, amplexibus sua-
vissimis fovet ac stringit, & in aby-
sum ac voraginein, quæ animo non
humano tantum, sed Angelico etiam
intellectu ac Divino, concipi potest
horridissimam, peccatum scilicet mor-
tale abijcit. Et putatis temeritatem ul-
que adeo enormem habitum iri pro-
nox, quæ facilem à Deo veniam me-
restur? Non ita, non ita. *Super tribus
sceleribus filiorum Ammon, & super
quatuor non convertam eum.*

XVII. Præterquam quòd Deus ple-
rumque solet illas injurias severius
castigare, quæ proximo, quàm quæ
ipsi Deo inferuntur. Ita factis ma-
nifestè in Caino commonstravit,
quem, cum in sacrificio offerendo
Sacrilégium admisisset, non nisi be-
nignissima verborum correctione in-
cepit; est; at ubi fratrem suum mor-
te iustulit, maledicto subiectus fuit.
Hinc vobis dijudicandum relinquo,
quibus Sodalem pravum oculis Deus
suscipitur, qui, præterquam
quòd Animam, quam Christus rede-
mit, & tanto Sanguinis profluvio la-
vit, Domino ac Redemptori suo eri-
piat, ipsi etiam Animæ gravissimum
dammum accersit, dum gratiâ, & cum
gratiâ ipsâ etiam plerumque gloriâ

exspoliatur? Quis nescit, decretum
esse in Divina tribunali Iustitiæ? *Iudis-
cium sine misericordia illi, qui non fecit
misericordiam, proximo suo, cum po-
tuit.* Quo igitur Judicij rigore ille
judicabitur, qui non solum misericor-
diam Proximo suo non fecit, sed mille
dolus ac fraudibus in malum malorum
omnium pessimum illum coniecit,
cum ad peccatum mortale induxit, &
per peccatum mortale in æternum egit
exitium præcipitem?

XVIII. Scrutamini tantisper inf-
mas animi vestri latebras, & si nullâ
illum hoc in genere maculâ tam dete-
stabili inquinatum reperitis, si inquæ
vobis conscij non estis aut vestro
exemplo, ut conatibus vestris, aut hor-
tationibus ullam unquam Animam in
transversum egisse, Deo gratias refer-
te; magnam enim referendi causam
habetis. At si contra immanis hujus
delicti vos reos deprehenditis, timete
valde ac tremite. Quo enim animo
quisque vestrum esset, si anima aliqua
à vobis seducta hoc jam tempore in-
fernalibus cremaretur ignibus? qui-
bus putatis clamoribus, quibus voci-
ferationibus & mugitibus contra vos
fremere? Auditi sunt in Apocalypsi,
qui in odium Fidei animas suas po-
suerunt, magnis clamoribus contra
persecutores suos vindictam poscere;
& tamen persecutores isti, à quibus
vitâ spoliati sunt, aliquid operæ con-
tulerunt, ut Purpura eorum, quam in
omnem æternitatem gloriosi in Cælis
gestarent, tingeretur. Quam igitur
vindictam exposcent infelicissimæ il-
læ Animæ, quæ à pravis suis Sodalibus

EGNERI
NO CRISTIANUS

bus seductæ, ac sempiterno exitu involute sunt. Refert Thomas Cantipratanus, Condiscipulum quendam suum, principid probum, à nequam
 l. 2. c. 30. postea Vicino corruptum, sine Confessione mortuum ac inter hæc verba
 p. 3. vitâ defunctum fuisse: Ego ad Orcum abeo; *Va autem illi, qui seduxit me.* Quod si in hunc modum moriens exclamavit, cogitate, quid mortuus dixerit, quando Inferno receptus horribicos Dæmonum vultus aspexit, tormenta gravissima perferens, portas terrifico post se strepitu occuldi audivit, nunquam postea in omnem æternitatem referendas?

XIX. Necidè, quia Animæ istæ Deo invisæ sunt, minus earum graves questus timendi sunt; etenim solæ non sunt, quæ contra seductores vindictam exposcant. *Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra.* Dixit Deus ad Cain barbaram fratricidam, ut intelligamus, non solum Abelis sanguinem vindictam inclamasse, sed ipsam etiam terram, quæ illo perfusa erat, ita fuisse vociferatam, ut si quando Sanguis conticisset, ipsa altissimis clamosa vocibus scelus propalasset. Pari ratione non illa tantùm addicta æternis rogis Anima ultionem poscet, sed misera quoque illius Mater, quæ filia suæ labem & casum tam pudendum planxit, & amarissimis lacrymis deploravit: clamabit etiam tota Protopia, cui macula fuit inusta: clamabit tota Patria, quæ Scandalum passa est: clamabit Ecclesia, quæ fuit prodita; clamabunt Sancti & Sanctæ, & omnes Angeli, qui amicissimi am in felici æ-

ternitate sociam amiserunt; clamabit denique plusquam alij omnis sacratissimus ille Sanguis, quem pro Anima ista Christus profudit, sed profudit frustra. Vociferationes hæc non auditis modò, audietis tamen, cum ad Tribunal severissimi Judicis sistemini. Ibi majorem, quàm fingere animo possitis, peccatorum inundationem reperietis, adè ut arctissimi omnino ac siderati exclamatori sitis: *Torrentes iniquitatis conturbaverunt me.* Arbitramini equidem, delicta vestra velur rivulùm quendam esse, suas tantùm aquas trahentem, illam mirum peccata tantùm ac delicta, quæ ipsi perpetrastis; sed torrentem offenderis plus aquis alienis quò proprijs exundantem: observabitur cunctis vicinis collibus ac montibus vestrum in alveum undarum collisum derivari: omnium namque malorum, quorum aliquo modo causam fuistis in alijs, & omnium bonorum, quæ vestra causâ omiffa sunt, cumulus oculis vestris obversabitur: ut quomodo vos, qui ne vestra quidem scelera seriâ unquam penitentia cœpiastis, gravissimorum scelerum, quæ alij admiserunt, Deo rationem reddetis?

XX. Berengarius, primùm Hæresiarcha, postmodum Penitens, moriens his circumstantes verbis affirmavit: Paulo post ad Dei debebo tribunal comparere, rationem vitæ meæ redditurus. Et quantum mea peccata attinet, veniam spero, eò quòd penitentiam egerim ex animo; ut quod peccata occasione erroris mei

commissa concernit, timeo etiam atque etiam, ne aeternum peream, cum modum non sciam, quo pro ijs satisfaciam. Vobis ne istud quidem levamini esse poterit, quod expiaveritis noxas à vobis admittas; unde mirum in modum conturbatio vestra crescet, cum aquis undique confluentibus vos obrui videritis ac suffocari. *Torrentes iniquitatis conturbaverunt me.* Quod si Deus justissimè Irà succensus vos ipsos etiam aeternis ignibus addiceret, qualis ac quanta vestra in abyfso

illa foret desperatio! O quantis cecitatem vestram lamentis detestaremini? quoties admorderetis labia, eod quod verbis meis fidem non dedideris! Et tamen quam est facile, ut malo hoc malorum gravissimo involvami- ni? *Quirinus latatur alterius, non erit impunus.* Quod si non evadat impunitus, qui aliud non agit, quam quod ad vicinæ domus incendium gaudio efferatur, quid illo fiet, qui ignem ipse subje- cit?

DISCURSUS XXII.

De Venia Inimicis impertienda.

Vereres quidam Aethiopia Populi in more positum habebant, omnem certo quodam anni die ignem extinguere, & postmodum novum reac- cendere, quem scilicet ipse Rex eliciisset; paràmque mortis in eos statue- rant, qui aliunde sibi, quam à manu Regis, ausi fuissent providere. O quam beata foret Christianorum Na- tio, si morem hunc laudatissimum modo quodam spiritali ac mystico observaret! Cuperem vehementer, ut hic ille dies foret, quo, si quis corde suo Iræ ac inimicitiaë flammam adver- sus proximum suum concepisset, om- nem illum alienationis ignem extin- gueret, & de novo sibi igne provide- ret: non ad alium tamen quemquam, *R. P. Segneri Christi, Instr. Tom. I.*

quam ad Christum Dominum novæ hujus flammæ gratiâ accederet, atque ab eo ignem illum exposceret, qui ut eundem in terris reacenderet, ab us- que Cælo se demisit: *Ignem veni mit- tere in terram, & quid volo nisi ut ac- cendantur?* Eia igitur, Auditores dile- ctissimi, de Charitate nobis provi- deamus; condonentur invicem inju- riæ hæcenus illatæ & acceptæ, tol- lantur inimicitiaë, Pax novo fœdere statuatur. An est quisquam vestrum, qui vocis tam justis non annuat: si quis est, aures mihi suas attentus commo- det, dum pluribus demonstro, quod, qui pacem negat alteri, sibi eam neger, & suismet re verissimâ sit hostis, qui hostem se alteri proficitur.

II. Tres in species Pacem distin- guit S. Thomas; scilicet quam cum Deo tenemus, quam nobiscum, & quam

SEGNERI
Christianus